

ALUEVAALIEN VAALILAUTAKUNNAN JA VAALITOIMIKUNNAN VAALI

Khall § 300 *Valmistelija hallintosihteeri Armi Kirvesmäki, puh. 0400 798 010 tai armi.kirvesmaki@perho.com.*

Aluevaalit pidetään su 23.1.2022.

Vaalilain 15 §:n mukaan

Kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava:

1) kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme; sekä

2) laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Vaaliviranomaisia koskevat kelpoisuus- ja esteellisyyssäännöt ovat tiivistetysti seuraavat:

Vaalilautakunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä (vuoden 2019) eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puolueräkisteriin merkittyjä puolueita. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla ehdokas. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyyssääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva aluevaalien ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Muuta: Kunnan on syytä ylläpitää vaalilautakunnan jäsenen tehtävän houkuttelevuutta esimerkiksi varmistamalla, että tehtävästä maksettava palkkio vastaa tehtävän vaativuutta. Vaalilautakunnan jäsenellä ja varajäsenellä, erityisesti puheenjohtajaksi nimettävällä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Vaalitoimikunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä (vuoden 2019) eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puolueräkisteriin merkittyjä puolueita. Jäsenenä tai varajäsenenä eivät voi olla vaalien ehdokas, hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa. Kelpoisuuteen vaikuttava ehdokkuus tarkoittaa

ehdokkautta missä hyvinvointialueessa tahansa: esimerkiksi hyvinvointialueella A ehdokkaaksi asetetun sisarus ei ole kelpoinen vaalitoimikunnan jäseneksi missään kunnassa. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyssääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Muuta: Kunnan on syytä ylläpitää vaalitoimikunnan jäsenen tehtävän houkuttelevuutta esimerkiksi varmistamalla, että tehtävästä maksettava palkkio vastaa tehtävän vaativuutta. Vaalitoimikunnan jäsenellä ja varajäsenellä, erityisesti puheenjohtajaksi nimettävällä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Vaalitoimielinten valinnassa on myös otettava huomioon tasa-arvolain vaatimus sukupuolikiintiöstä, jonka tulee toteutua erikseen jäsenten ja varajäsenten kohdalla. Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan sekä naisia että miehiä tulee olla kumpiakin vähintään 40 %.

Perhon kunnassa on käytössä sähköinen vaaliluettelo, jossa äänestäjien äänioikeus tarkistetaan ja äänioikeuden käyttö kirjataan äänestyspaikalla.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenille järjestetään koulutusta tehtävään.

Vaalilautakunnan rekisteriä käyttävien jäsenten tulee osallistua vaalipäivän äänestyksen kenraaliharjoitukseen (to 30.12.2021). Oikeusministeriö pyytää huomioimaan, että äänestysalueen vaalilautakunta on asetettava niin hyvissä ajoin, että sen jäsenet ehtivät perehtyä tehtäviinsä ja ohjeisiin sekä harjoitella.

Lisätietoja asiasta/päätöksestä antaa kunnanjohtaja Lauri Laajala, puh. 0400 517 380 tai lauri.laajala@perho.com.

Kunnanjohtajan päätösehdotus:

Kunnanhallitus nimeää aluevaalien 2022 vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan.

Päätös: Asia jätettiin pöydälle.
